

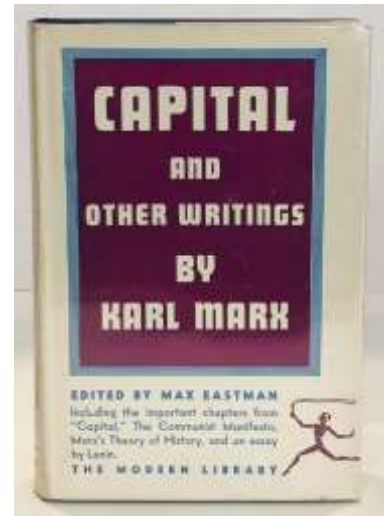
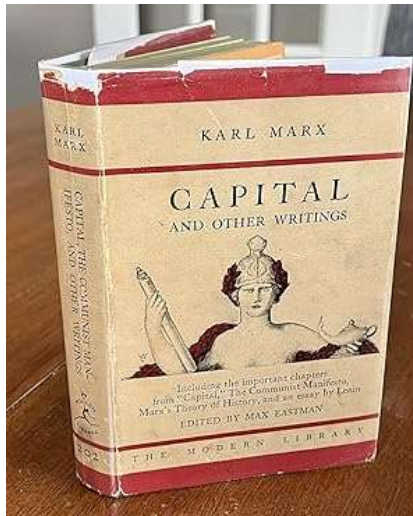
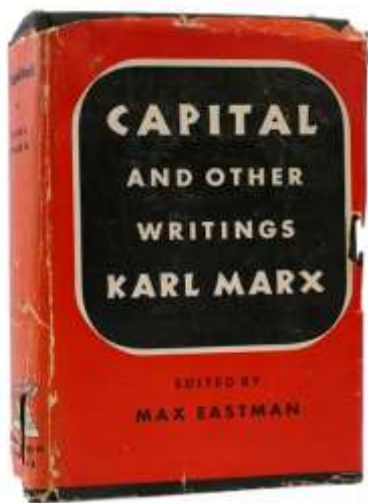
Max Eastman

Introduktion till *Kapitalet, Kommunistiska manifestet* och andra skrifter av Karl Marx

1932

Översättarens anmärkning

Följande är Max Eastmans förord till en antologi – *Capital and Other Writings by Karl Marx* – som kom ut 1932. Syftet med denna bok var att presentera det som Eastman ansåg vara den verkliga kärnan i Marx tänkande, hans analys av kapitalismen, klasskampen och socialistiska perspektiv. Boken blev en stor succé och kom ut i flera utgåvor.

Men Eastman har sin egen syn på Marx och marxismen. Han anser att den dialektiska materialismen och övriga filosofiska inslag är metafysik som borde rensas bort. Han vill i stället att marxismen ska ses som något som mer liknar en naturvetenskaplig ingenjörsvetenskap, där analysen av kapitalismen och dess egenskaper, motsättningar och utvecklingstendenser m m står i förgrunden. I sin introduktion argumenterar han för denna uppfattning.

Med tiden skulle Eastman bli allt mer kritisk även till andra aspekter av marxismen och socialismen/kommunismen – något som till stor del var betingat av utvecklingen i det stalinistiska Sovjetunionen, som fick många socialistiska intellektuella att demoraliseras och överge socialistiska och kommunistiska idéer.¹ Men i den följande texten är Eastman fortfarande socialist och tror på Marx' socialistiska budskap.

Martin F

Eastmans introduktion

Det krävdes en revolution i Ryssland för att väcka den engelsktalande världen till insikt om Karl Marx' betydelse. Marx betraktade England som en modell för hur det mogna kapitalistiska system han analyserade fungerade, och han skulle ha betraktat dagens Amerika som en supermodell. Ändå är det just i England och Amerika som marxismen aldrig hittade någon

¹ Se [Moskvaprocessernas innebörd](#) och [Socialismens död i Ryssland](#) (1939)

hemvist. Den slog aldrig rot bland våra radikalt sinnade intellektuella; den blev aldrig våra länders arbetarorganisationers officiella filosofi, vilket den blev nästan överallt annars i världen. Det måste finnas en anledning till att denna mest avancerade ekonomiska teori och detta mest avancerade ekonomiska program aldrig fick fäste i de ekonomiskt mest utvecklade länderna. Jag tror att den främsta anledningen är att Marx utbildades i den tyska metafysikens atmosfär. Han började sitt liv som en anhängare av Hegel, och övergav aldrig det tyska filosofiska sättet att se på saker och ting, vilket är helt främmande för våra sinnen. Hegel föraktade engelsmännen för att de talade om Isaac Newton som en stor filosof – för att de betraktade hans upptäckter som den högsta formen av kunskap. Vi å andra sidan betraktar den ”tyska grundlighetens” lärde apostel, som inte ens kan föreslå en plan för att bygga en damm i en bäck utan att utgå från världens skapelse och få oss att komma överens om varats grundläggande natur och förhållandet mellan det rena förnuftet och förståndsformerna [Kant], som en komisk typ som kan karikeras på scenen. I denna metodologiska meningsskiljaktighet har vi rätt. Vår metodik, liksom vår ekonomiska utveckling, är mer avancerad. Vetenskapen i sin mogna form frigör sig från filosofin, precis som den tidigare frigjorde sig från religion och magi. Den nöjer sig på den teoretiska sidan med specifika lösningar på specifika problem, och på den praktiska sidan med metoder för att åstadkomma specifika saker. Om dessa lösningar och metoder innebär någon sorts allmän inställning till universum i stort, så medger vi detta försiktigt och med viss motvilja. En snabb tillflykt till skepticism, en beredvillighet att säga ”jag vet inte” när det dyker upp stora allmänna frågor om varat och universums natur – en beredvillighet att säga ”jag vet inte” när man helt enkelt inte vet – är det säkraste tecknet på ett avancerat vetenskapligt sinne, vare sig det är praktiskt eller teoretiskt.

Marx gav världen en lika viktig gåva i form av vetenskaplig kunskap som någon annan människa i modern tid; han är en av vetenskapens giganter. Ändå hade han inte denna sinnesinställning. Hans sätt att närma sig sina problem var filosofiskt. Det var typiskt för en tysk professor i just den bemärkelse som för oss mer skeptiska och positivistiska anglosaxare verkar onaturlig. Han ville revolutionera det mänskliga samhället och göra det intelligent och anständigt, och han studerade dess historia och dess nuvarande beskaffenhet med detta mål i sikte och utarbetade en plan för hur det skulle kunna åstadkommas. Men i stället för att presentera sina tankar i en enkel och klar form som en specifik plan för att lösa ett specifikt problem, började han med att i allmänna termer bestämma vad universum är uppbyggt av och hur det fungerar, och arbetade sig sedan gradvis fram mot att visa att universum genom sin själva natur och sina lagar, oundvikligen kommer att revolutionera sig självt, och detta på just det sätt som skisseras i hans plan, och att det därför på oss ankommer som intelligenta delar av detta universum att sätta igång med arbetet. Denna metod att närma sig ett arbete är främmande för den anglosaxiska mentaliteten – särskilt för de hårdnackade och radikala exemplaren av densamma. Det är säkert en av anledningarna – och jag tror att det är det främsta skälet – till att marxismen inte slagit rot i vår kultur, där dess lärdomar är mest direkt tillämpliga.

Med detta menar jag inte att skryta med någon inneboende överlägsenhet hos de anglosaxiska hjärncellerna. Den mer avancerade logiska enkelhet med vilken engelsmän som John Stuart Mill närmade sig samhällsliga problem, hur tama deras lösningar på dem än var, var utan tvekan nära förknippad med den mer avancerade industriella utveckling som Marx själv var så tydligt medveten om. Men det är viktigt att de unga amerikaner som vill närma sig Marx som lärare – och det borde alla göra – inte låter sig skrämmas av hans filosofiska tillvägagångssätt. Det är dock mycket troligt att de gör det i dessa dagar, eftersom de som är mest intresserade av att sprida Marx’ idéer, de ryska bolsjevikerna, har svält hans hegelianska filosofi tillsammans med hans vetenskap om revolutionär ingenjörskonst, och betraktar oss respektlösa människor som dristar oss till att fundera över samhällsliga och till och med revolutionära

problem utan att underkasta oss den dialektiska materialismens mysterier, som en sorts olycksaliga och nästan oförbätterliga barbarer. De har rätt när de kritiserar vår okunnighet om Karl Marx' vetenskapliga idéer och vår likgiltighet inför dem. De har fel när de fördömer vår avsmak för att få praktiska program presenterade i form av filosofiska system. Vi representerar helt enkelt en mer progressiv intellektuell kultur än den där Marx fick sin utbildning – en kultur som kommit längre bort från det religiösa förhållningssättets herravälde.

Det är nämligen en kvarleva från en religiös inställning att tillskriva världen sin plan för att förändra världen och försöka bevisa att denna värld's "inre lag" håller på att förverkliga ens ideal. Marx var en oförsonlig fiende till religionen, och han gjorde också – eller trodde sig göra – uppror mot filosofin. Han tyckte om att upprepa Ludwig Feuerbachs ord att "metafysikern är en förklädd präst", och uttryckte många gånger en önskan att få filosofin ur vägen för sin revolutionära vetenskap. Det var utifrån detta motiv som han så kraftfullt insisterade på att världen består av materia och inte av ande. Men filosofins väsen är inte besläktat med religionen därför att den förklarar att världen är ande, utan för att den förklarar att denna andevärld är i överensstämmelse med filosofens ideal. Marx förvisade anden, men behöll i sin materiella värld den nu ännu mer extraordinära gåvan att sympatisera med andens ideal. Han behöll alltså den filosofiska metoden och tankesättet. Det var inte så att han ville ha hjälp från universum, men han visste inte hur han annars skulle formulera sin kolossala plan för att kontrollera samhällsutvecklingen, annat än genom att implantera den som en "historisk nödvändighet" i själva utvecklingen. En kombination av beslutsamt och självsäkert agerande inom ett visst område och en övergripande inställning som präglades av vetenskaplig skepticism var okänt för honom.

* * *

För att hjälpa den amerikanske studenten att anamma Karl Marx' monumentala idéer, vilket är hans plikt, och samtidigt behålla den vetenskapliga tänkarens skeptiska hållning, vilket är hans privilegium, har jag utformat ett icke-filosofiskt sätt att framföra dessa idéer. Jag framför dem som ett system för samhällelig och politisk ingenjörskonst.

En ingenjör som vill omvandla en viss samhällsform till en mer tillfredsställande form skulle börja med att göra en mycket grov skiss av det slags samhälle han tänkte bygga. Med denna grova skiss i åtanke skulle han undersöka det existerande samhället, och han skulle också undersöka alla tidigare samhällen, och ta reda på vilka krafter som styr dem och de allmänna lagarna för hur de förändras. När han hade avslutat undersökningen och skaffat sig den kunskapen skulle han utarbeta ett förfarande eller en handlingsplan, ett program för att få saken att röra sig (försatt att hans undersökningar hade visat att det var möjligt) i den riktning som han föreslår. Detta är ett ingenjörsmässigt tillvägagångssätt att närma sig de problem som Karl Marx tog upp. Det skiljer att välja ett mål, som i första hand är en känslostyrd handling, från att slå fast befintliga fakta och upptäcka deras rörelselagar; och det presenterar sin handlingsplan som en ren och skär handlingsplan. Den tar inte på sig uppgiften att bevisa att den objektiva världen i kraft av sin egen inre "dialektik" är förutbestämd att förverkliga denna plan – en uppgift som är omöjlig att utföra för en vanlig dödlighs hjärna. Vi vet inte vad världen är förutbestämd att göra, men vi vet vad vi i vår egen tid kan försöka få den att göra, och vi kan med god säkerhet säga att det är möjligt att lyckas. Det är allt man behöver veta för att handla, och det är allt man någonsin vet när man handlar med en risk som är tillräcklig för att göra handlingen intressant.

Min framställning av marxismen för moderna läsare tar sig därför denna form. Jag lägger först fram de få fragment där Marx faktiskt berörde frågan om vilket slags samhälle som han ansåg vara värdigt intelligenta varelser och som han ansåg det möjligt att närma sig. Läsaren ska inte förvånas över att dessa utkast är ytterst skissartade, och inte heller över att de presenteras

i form av dogmatiska påståenden om vad framtiden är förutbestämd att frambringa. Det är bara det filosofiska sättet att formulera ett vetenskapligt syfte. Marx' tro på den goda utvecklingen av hans materiella universum var så stor att han för det mesta var beredd att avstå från någon plan överhuvudtaget. Arbetarklassens uppgift, sade han på ett ställe, "är inte att förverkliga några ideal. Den har blott att frigöra det nya samhällets element..." Och till och med i det enda fragment där Marx gick in i detalj på kommunisternas framtidsplaner – *Kritik av Gothaprogrammet* – finner vi honom avvaktande mot varje benägenhet att ge dessa planer en vägledande roll. Han kallar dem "rättsbegrepp" och säger att de bara är en biprodukt ur den ekonomiska utvecklingen. Hans mål, låter han oss veta, är ett samhälle utan klasser och tvång, ett samhälle där rikedomarna skall fördelas enligt formeln "Av var och en efter hans förmåga, åt var och en efter hans behov." Men han insisterar på att framställa de förhållanden som gör det rimligt att sträva efter ett sådant mål, och visa med vilka steg man kan röra sig mot det, som orsaker till dess oundvikliga ankomst.

Jag har på annat håll visat² att denna oförmåga att skilja mellan *förutsättning* och *orsak* är den mest allmänna av de omedvetna metoder med vilka Marx och hans anhängare vidmakthåller en filosofers inställning, samtidigt som de framför en ingenjörsk tankar. Men efter en stunds eftertanke kommer det att vara uppenbart att det måste vara så. En ingenjör måste betrakta sin egen handling som en orsak och skilja den från de förhållanden som sätter gränserna för hans handlande – materialets egenskaper, dess motståndskraft mot spänningar, påfrestningar etc. Filosofen, som vill visa att hans handlingar överensstämmer med vad universum som helhet gör, är likaledes tvungen att bortse från denna distinktion.

Om han vill agera kreativt har han ingen annan utväg än att framställa de förhållanden som gör hans plan möjlig som orsaker som gör den oundviklig.

Det är därför som Marx' skisser av det föreslagna samhället är så vaga, och ändå framställs som om Marx hade profetiska insikter och kunde skriva en historia om världens avlägsna framtid.

* * *

Efter att ha läst dessa grova skisser av det mål som skall eftersträvas, övergår vi till Marx' undersökning av människans och det befintliga samhällets tidigare historia. Kom ihåg att han söker efter de sidor av samhället och de historiska lagar som kommer att vägleda honom i hans strävan att omvandla det i riktning mot sitt mål. Och här börjar hans geniala arbete. Det består av två delar: för det första en förklaring av den dominerande roll som en gradvis förändring och utveckling av tekniken för produktion av välstånd har spelat i all mänsklig kultur och historia; och för det andra en analys av vårt samtida kapitalistiska produktionssätt. Jag kallar den första delen för "Historieteorin"; den andra delen är naturligtvis Marx' berömda bidrag till ekonomin, "Kapitalet, en analys av den kapitalistiska produktionen".

Historieteorin sammanfattades på följande sätt av Friedrich Engels, Marx' nära vän och medskapare av hans idéer:

[Marx upptäckte] det enkla faktum, tills nu dolt bakom en ridå av ideologi, att mänskligheten först av allt måste äta, dricka, ha skydd och kläder, innan den kan ägna sig åt politik, vetenskap, konst, religion etc.; att därför produktionen av de omedelbara materiella medlen, och därmed graden av ekonomisk utveckling som ett givet folk har uppnått eller som uppnåtts under en given epok, formar grundvalen på vilken de statliga institutionerna, de juridiska begreppen, konsten, och även de religiösa föreställningarna som det berörda folket besitter, har utvecklats. De senare måste därför bli förklarade i ljuset av de tidigare, istället för tvärtom, som hittills varit fallet. (Tal vid Karl Marx grav 1983)

² Marx and Lenin, *the Science of Revolution* (1926).

Det är omöjligt att överdriva det inflytande som denna enkla idé har haft på den senare utvecklingen av den historiska kunskapen. Alla tänkande människor har dragit nytta av den och kommer alltid att göra det. Den markerar en vändpunkt i hela konsten att förstå historien. Men även här ledde det faktum att Marx uppfattade sig skriva en *historiefilosofi*, en förklaring av allting som en enda process, som ledde fram till och med nödvändighet innefattade hans föreslagna framtidsplan, till att han framställde sin tes på ett sätt som är oacceptabelt för ett modernt vetenskapligt sinne. Det faktum att människor måste äta, bo och klä sig innan de gör andra saker gör produktivkrafterna till en primär faktor för att förklara historien, en faktor som *villkorar* alla andra. Det innebär att inget historiskt fenomen som går stick i stäv med det rådande produktionssättet kan uppstå och bestå. Detta betyder dock inte att allt som uppstår och består kan förklaras av det rådande produktionssättet. Återigen förväxlas begreppet effektiv orsak med begreppet nödvändigt villkor. Engels blandar ihop det i denna mycket enkla framställning av teorin, och Marx blandar ihop det ännu tydligare i den klassiska passagen i sin *Introduktion till kritiken av den politiska ekonomin*. ”Produktionssättet”, säger han, ”betingar den sociala, politiska och andliga livsprocessen ...”, och i nästa mening, som om han bara utvecklar samma tanke: ”Det är inte människornas medvetande som bestämmer deras existens, utan tvärtom är det deras sociala existens som *bestämmer* deras medvetande.” Det kan inte råda något tvivel om att det begränsande villkoret och den bestämmande orsaken här byts ut mot varandra utan åtskillnad, och om läsaren tar mig på orden att detta gäller hela det marxistiska systemet, kommer han att finna Marx oändligt mycket lättare att läsa.

I *Kapitalet*, till exempel – som utgör nästa avsnitt i vår presentation av ingenjörskonsten – övergår Marx till en undersökning av vårt nuvarande produktionssätt. Han gör det eftersom det villkorar och sätter gränser för hur mycket sociala reformatorer kan göra för att förbättra vårt samhälle. De kan tala om frihet, jämlikhet, broderskap och så vidare, men om dessa mål inte är förenliga med produktionssättet, kommer deras ädla prat att bara bli luft. Som vi har sett är Marx intresserad av frihet, jämlikhet, broderskap osv. – av allt som dessa abstrakta slagord innebär, och mer därtill. Han vill skapa ett samhälle där rikedomar fördelas efter behov och där arbete krävs efter förmåga. Han ser omedelbart att vårt produktionssystem omöjliggör en sådan dröm. I sig och för evigt leder kapitalistisk produktion till ekonomiska klasser och att den ena klassens suger ut den andra. Det innebär inneboende och evig klasskamp. Men det finns inget i sig evigt med själva den kapitalistiska produktionen. Den var ett resultat av förändring; den utvecklades ur feodalismen; och behöver inte nödvändigtvis vara slutet på den utvecklingen. Man behöver därför inte helt enkelt överge sina planer för ett bättre samhälle för att de är orealistiska och hänvisas till det sorgliga företaget att med små medel lappa och laga det samhälle vi har. Genom ytterligare undersökningar och uppfinningsrikedom kan man utforma en plan för hur produktionssättet återigen kan förändras, och därmed skapa nya förhållanden som inte är oförenliga med idealet om ett klasslöst samhälle. Det var detta sista steg som Marx tog, och som gjorde honom till den ryska revolutionens intellektuella fader och en av de största männen i mänsklighetens historia. Han utarbetade planen – eller snarare en vetenskap, för det är vad det har blivit – för ingenjörskonst med hjälp av klasskrafter. Han påpekade att det genom att organisera och leda arbetarklassens kamp mot kapitalisterna och deras kompanjoner, och genom att sammanlänka denna kamp med de fattiga böndernas och arrendatorernas kamp mot godsägarna, och driva den framåt till en verklig ”diktatur” för dessa exploaterade klasser, skulle vara möjligt att ta produktionsmedlen i besittning och förändra systemet. Det skulle vara möjligt att förändra det på de sätt som är nödvändiga för att göra ansträngningarna att skapa ett klasslöst samhälle där människor får efter behov och arbetar efter förmåga rimliga.

Marx såg tydligt att denna manöver endast skulle vara möjlig under en kris, endast i ett ögonblick då systemet hade brutit samman så allvarligt att de härskande klasserna var oförmögna

att härska och de utsugna klasserna av lidande tvingades till kraftfulla och tvingande åtgärder – endast i ett ögonblick av faktiskt eller möjligt inbördeskrig. Han var därför angelägen om att ta reda på om det kapitalistiska systemet oundvikligen producerar kriser, av vilka någon kan bli så allvarlig att sådana åtgärder blir praktiskt genomförbara. Det råder knappast något tvivel om att han påvisade att återkommande överproduktionskriser är oundvikliga under ett kapitalistiskt system, och att imperialistiska krig är oundvikliga i samband med detta. Hans bidrag till förståelsen av konjunkturkriser och krigsorsaker kan idag sällan förnekas, inte ens av de mest ”borgerliga” ekonomerna. Och därmed fullbordade han den vetenskapliga uppgift som hans till synes utopiska mål ställde – uppgiften att ta reda på hur det befintliga systemet för att producera välstånd skulle kunna förändras på ett sådant sätt att dessa utopiska mål blev möjliga att uppnå och rimliga att sträva efter.

Som ingenjör behövde han inte bevisa att denna förändring är oundviklig. Det var inte ens nödvändigt att bevisa att den sociala utvecklingen går i den riktningen. Han kunde faktiskt som Spengler ha trott att den går i motsatt riktning, mot förfall och katastrof, och att denna medvetna och välgrundade handling – denna nya ekonomiska ingenjörsvetenskap – är det enda som kan rädda oss från de äldre civilisationernas öde. Det enda han behövde bevisa var att hans handlingsmetod, trots de *begränsande förutsättningarna* är praktisk, och att det kommer att uppstå tillfällen för att tillämpa den.

Detta är sammanfattningen och kärnan i *Kapitalet* som en del av en ingenjörsvetenskap. Men på grund av sitt filosofiska förhållningssätt, sin utbildning i Hegels skola, kände sig Marx tvungen att bevisa att hela räddningsplanen hänger samman med en ”historisk nödvändighet” i själva det kapitalistiska systemets lagar, som ”med järnhård nödvändighet leder till oundvikliga resultat”. Det var med denna syn på sitt uppdrag som han närmade sig sina studier i ekonomi.

”Själv”, skrev han 1852 till sin vän Weydemeyer,

kan jag på intet sätt räkna mig till förtjänst att ha upptäckt det moderna samhällets klassbildning eller kampen mellan dessa klasser. Långt före min tid har klasskampens utveckling beskrivits av borgerliga historiker och klassernas ekonomiska anatomi av borgerliga ekonomer. Det nya som jag framlade var bevisen för 1) att klassernas existens endast hänger samman med vissa historiska faser i produktionsutvecklingen, 2) att klasskampen nödvändigt måste leda fram till en proletariats diktatur, 3) att denna diktatur endast präglar det övergångsstadium där alla klasser avskaffas och det klasslösa samhället skapas. ([Från Marx till J. Weydemeyer, London den 5 mars 1852](#))

Eller för att uttrycka detta förhållningssätt med vännen Engels ungdomliga ord:

Med samma säkerhet som man från en given matematisk sats kan härleda en ny, med samma säkerhet kan vi härleda den sociala revolutionen från de existerande sociala förhållandena och den politiska ekonomins principer. (Engels *Speeches in Elberfeld* 8 feb 1845)

Sådana ord avslöjar kärnan i det som är ovetenskapligt och osant i det marxistiska systemet – att man läser in det önskade resultatet i de begränsande förutsättningarna, att man inte inser den centrala roll som arbetshypotesen spelar i all vetenskap. *Givet* dessa förhållanden, om den och den åtgärden vidtas, så kommer det tänkta resultatet att följa: det är vetenskapens språk, och det är så långt som människans kunskap kan nå. Marx’ försök att veta mer än vad som är möjligt att veta, att bevisa mer än han behövde bevisa, gör hans stora bok *Kapitalet* besvärlig och dunkel och till något av en plåga även för de mest villiga. Den av Julian Borchardt så skickligt utförda förkortningen kommer att minska dessa drag till ett minimum, och om läsaren dessutom kommer ihåg vad det handlar om medan han läser, kan han kanske få grepp om de gigantiska idéerna i denna bok utan att fördunkla sitt eget klara omdöme, som så många före honom gjort.

Med detta gjort, kommer han med större vilja att vända sig till den tredje delen av marxismen som en ingenjörsvetenskap – framställningen av det vetenskapliga förfarandet, det handlings-sätt genom vilket det kan vara möjligt att gå från bestämmande fakta till det föreslagna målet. Här kommer det berömda *Kommunistiska Manifestet* till sin rätta plats. Det innehåller förvisso en hel del historisk metafysik. Redan den allra första meningen – ”Historien om alla hittillsvarande samhällen är historien om klasskamp” – visar på benägenheten att läsa in sina egna intressen i definitionen av fakta som skiljer filosofen från vetenskapsmannen. ”Inget hittills existerande samhälle har någonsin förändrats i grunden annat än genom kamp” är allt som författarna behövde säga. Men på det hela taget innehåller *Kommunistiska manifestet*, som är programmet för ett konspiratoriskt förbund av revolutionärer som hoppades att det skulle vara möjligt att störta bourgeoisin och upprätta en kommunistisk stat under de kommande revolutionära oroligheterna i Europa, föga av den dialektiska filosofens fraseologi. Historisk nödvändighet och utvecklingens logik är här ganska väl bortglömda. Universum är utelämnat. Kommunistiska förbundet förklarar konkret på det sunda förnuftets och den praktiska vetenskapens språk, att deras ”åsikter” är sådana och att deras ”mål” är sådana, och att dessa mål endast kan uppnås med sådana metoder.

För att mer i detalj beskriva den metod som Marx trodde på och inledde, och som fick så hög status och utvecklades av Lenin och Trotskij och deras anhängare i Ryssland, har jag lagt till ett instruktionsbrev som Marx 1850 skrev från London till Kommunistiska förbundet.³ Vid den tiden trodde han att den revolutionära krisen fortfarande var aktuell, och han förväntade sig med tillförsikt nya stridbara aktioner av proletariatet under förbundets ledning. Detta brev har aldrig tidigare publicerats på engelska, och ändå kommer det kanske mer än något annat skrivet av Marx att förmedla en fullständig känsla av i vilken utsträckning han var författare och upphovsman till alla de väsentliga dragen i det vi kallar ”bolsjevism”. För att ge läsaren en känsla av marxismen som en hållning och en inställning, har jag slutligen tagit med en annan skrift som Marx skrev till sina anhängare efter Pariskommunen 1871⁴ – det första och enda tillfället i historien, och det enda i Marx’ liv, då en revolutionär arbetarorganisation faktiskt grep makten. I inledningen som skrevs av Engels, återfinns begreppet proletariatets diktatur som sedan den bolsjevikiska revolutionens seger i Ryssland har blivit ett stridsrop för organiserade miljoner.⁵

Det är knappast nödvändigt att säga att den man som förutspådde dessa strider, upptäckte deras grund i hur välstånd produceras, och även fastställde organisations- och handlingsmetoderna, samt exemplifierade den känslomässiga inställning som har lett dem till seger över en sjättedel av den beboeliga jorden, är en av vår ras’ mest betydelsefulla tänkare. Jag hoppas att denna bok kommer att göra något för att göra detta intellekt mer direkt tillgängligt för intelligentamerikaner än det någonsin skulle kunna bli när det presenteras med vördnad för dess hegelianska-metafysiska arv och klädsel.

Max Eastman.

New York,
juni 1932.

³ Eastman syftar på [Centralledningens hänvändelse till förbundet från mars](#), daterat mars 1850. Dokumentet avslutas med de välkända orden: ”Deras fältrop måste bli: Den permanenta revolutionen.”

⁴ Syftar på [Pariskommunen](#). Publicerades först i London (juni 1871) under titeln ”The Civil War in France”.

⁵ Engels skriver: ”Den tyske källborgaren har ånyo råkat i en hälsosam skräck vid ordet: proletariatets diktatur. Nåväl, mina herrar, vill ni veta hur denna diktatur ser ut? Betrakta Pariskommunen. Den var proletariatets diktatur.”

Anmärkning

För att ge en preliminär översikt över ämnet har jag översatt en introduktion till marxismen som Lenin skrev 1913⁶ och som publicerades i en rysk tidskrift med namnet *Prosvesjtjenije* (Upplysning). Till detta mycket ortodoxa uttalande av Lenin kan det – med tanke på mina egna förslag – vara lämpligt att lägga till en annan kommentar av honom: ”Vi betraktar inte alls Marx' teori som något avslutat och oantastbart; vi är tvärtom övertygade om att den endast lagt hörnstenarna till den vetenskap, som socialisterna måste utveckla i alla riktningar, om de vill hålla jämna steg med verkligheten.”⁷

Hänvändelsen till Kommunistiska Förbundet i del III [se not 3 ovan] har översatts av mig, liksom citaten från *Kritiken av den politiska nationalekonomin* i del II⁸ och från *Den tyska ideologin* i del I och II⁹. Detta tidiga verk, i vilket Marx och Engels först formulerade sina åsikter, förblev opublicerat fram till 1927, då det förfallna manuskriptet räddades och dechiffrerades av Marx-Engels-Institutet i Moskva. Detta är första gången det publiceras på engelska.

Övriga citat är hämtade från standardöversättningar av Marx' skrifter, med undantag för utdraget ur *Kapitalet*, som är hämtat från Stephen L. Trasks översättning av Julian Borchardts bok *The People's Marx*. Denna bok har i sig nästan blivit en klassiker och förefaller mig vara ett bättre sätt att bekanta sig med Marx' ekonomiska teorier än att bara läsa igenom det första bandet och sedan sluta, som man brukar göra. Det är onödigt att säga att ingen utom en specialist behöver läsa alla tre banden av *Das Kapital*. Det finns för många böcker i världen, för många vetenskaper, för mycket att lära sig och tänka över för att levande människor i vår tid ska ägna sig åt sådana fromma handlingar. Det kan kanske vara frälsande att läsa *Koranen* från pärm till pärm, men *Das Kapital* har inte samma magiska verkan. Det gäller att ta till sig de idéer som finns i den och förstå dem med Marx' egna ord. Och det är just det som denna beundransvärda bok gör möjligt. Jag tackar Stephen L. Trask för tillstånd att använda hans översättning.

M. E.

⁶ Lenin: [Marxismens tre källor och tre beståndsdelar](#) (1913)

⁷ Lenin: [Vårt program](#) (1899)

⁸ Citerar ur [Förord Till kritiken av den politiska ekonomin](#). Det berömda citatet börjar med orden ”På ett visst stadium av sin utveckling råkar samhällets materiella produktivkrafter i motsättning till de rådande produktionsförhållandena ...”

⁹ Delar av detta verk finns i svensk översättning (men inte alla avsnitt som Eastman återger): [Ur »Den tyska ideologin»](#).